

Kwalifikacja cząstkowa na poziomie szóstym Polskiej Ramy Kwalifikacji i europejskich ram kwalifikacji

Prowadzenie mediacji w sprawach karnych i o wykroczenia

Status: włączona funkcjonująca

Rodzaj: cząstkowa

Kategoria: wolnorynkowe

Data włączenia do ZSK: 2022-09-01

Dokument potwierdzający nadanie kwalifikacji: Certyfikat kwalifikacji wolnorynkowej

Krótką charakterystyka kwalifikacji

Osoba posiadająca kwalifikację "Prowadzenie mediacji w sprawach karnych i o wykroczenia" jest gotowa do samodzielnego prowadzenia mediacji karnych i w sprawach o wykroczenia. Działania podejmowane przez tę osobę wspierają samodzielne wypracowanie satysfakcjonującego rozwiązania konfliktu lub sporu pomiędzy pokrzywdzonym, a sprawcą przestępstwa lub wykroczenia. Wykorzystuje ona wiedzę z zakresu prowadzenia postępowania mediacyjnego, ze szczególnym uwzględnieniem prawnych uwarunkowań mediacji w sprawach karnych i w sprawach o wykroczenia. W swojej pracy współpracuje z organem prowadzącym sprawę. W prowadzonej mediacji stosuje wiedzę z zakresu problematyki agresji i przemocy oraz ich psychologicznych uwarunkowań. Pracuje zgodnie z metodyką prowadzenia mediacji i zasadami etyki zawodowej mediatora, stosuje narzędzia i techniki komunikacyjne, uwzględniając poczucie bezpieczeństwa i równowagi stron. Przygotowując i prowadząc spotkanie mediacyjne, bierze pod uwagę specyfikę konkretnej sprawy i wielość możliwych uwarunkowań zaistniałego problemu. Doskonali swoje kompetencje zawodowe w odniesieniu do już zdobytych doświadczeń zawodowych potwierdzonych dowodami oraz w oparciu o samoocenę. Osoba posiadająca kwalifikację jest świadoma wysokiej odpowiedzialności społecznej wynikającej z prowadzenia mediacji. Orientacyjny nakład pracy potrzebny do uzyskania kwalifikacji określono na 350 godzin, uwzględniając zarówno czas szkolenia, czy innej formy uczenia się, jak i pracę własną kandydata.

Informacje o kwalifikacji

Grupy osób, które mogą być zainteresowane uzyskaniem kwalifikacji

Kwalifikacją "Prowadzenie mediacji w sprawach karnych i o wykroczenia" mogą być zainteresowani w szczególności: mediatorzy, psychologowie, pedagodzy, socjologowie, specjaliści z zakresu resocjalizacji, pracownicy służb społecznych, kuratorzy, adwokaci, radcy prawni, sędziowie w stanie spoczynku, notariusze, prokuratorzy w stanie spoczynku, pracownicy poradnictwa obywatelskiego, nauczyciele, terapeuci, trenerzy, funkcjonariusze w służbach mundurowych i jednostkach penitencjarnych.

W razie potrzeby warunki, jakie musi spełniać osoba przystępująca do walidacji

Osoba przystępująca do walidacji musi posiadać kwalifikację pełną na poziomie 6 PRK (studia wyższe: licencjat, inżynier), zgodnie z art. 8 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2020 r. poz. 226), zaświadczenie potwierdzające uczestnictwo w roli obserwatora, mediatora lub ko-mediatora w min. 4 spotkaniach mediacyjnych.

Typowe możliwości wykorzystania kwalifikacji

Osoba posiadająca kwalifikację może pracować na stanowisku mediatora w ośrodkach mediacyjnych, może również prowadzić działalność gospodarczą w tym zakresie. Kompetencje mediacyjne mogą także zostać wykorzystane między innymi w jednostkach penitencjarnych, ośrodkach poprawczych, opiece społecznej oraz w instytucjach niosących pomoc osobom pokrzywdzonym przestępstwem. Osoba posiadająca kwalifikację może uzyskać wpis do wykazu mediatorów w sprawach karnych prowadzonego przez sądy okręgowe po spełnieniu wymagań określonych w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 maja 2015 r. w sprawie postępowania mediacyjnego w sprawach karnych (Dz. U. z 2015r., poz. 716).

Okres ważności dokumentu potwierdzającego nadanie kwalifikacji i warunki przedłużenia jego ważności

Certyfikat ważny 10 lat.

Zapotrzebowanie na kwalifikację

Instytucję mediacji do polskiego prawa karnego wprowadzono nowymi kodyfikacjami karnymi z 1997 r., które zaczęły obowiązywać z dniem 1 września 1998 r. Początkowo mediację można było prowadzić tylko w toku postępowania przygotowawczego oraz w postępowaniu sądowym - przy wstępnej kontroli oskarżenia, co ograniczało zakres jej stosowania. Ustawą z dnia 10 stycznia 2003 roku o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 17, poz. 155) mediacja została wprowadzona do części ogólnej k.p.k., jako przepisy artykułu 23a. Zmiana niniejsza skutkowałą wprowadzeniem mediacji na każdym etapie postępowania sądowego. Patrząc na dynamikę mediacji z perspektywy ponad 20 lat wykorzystywania tej instytucji w sprawach karnych, można stwierdzić, że w pierwszych miesiącach jej stosowania, tj. od 1.09. do 31.12.1998 r. prowadzonych było tylko łącznie 10 postępowań mediacyjnych w sprawach karnych. Już w następnym roku 1999 było ich 366 i do 2006 r. liczba takich postępowań stale rosła, osiągając w 2006 r.

najwyższy, jak do tej pory, wynik - 5052 spraw. Następnie liczba mediacji w sprawach karnych stopniowo zmniejszała się do 3254 mediacji w 2011 i 2012 r., aby w okresie od 2013 r. do 2018 r. z pewnymi wahaniami ustabilizować się na względnie podobnym poziomie - średnio 3864 mediacji rocznie (Źródło: sprawozdanie MS-S6r w sprawie osób osądzonych w pierwszej instancji według właściwości rzeczowej, Postępowanie mediacyjne w świetle danych statystycznych sądy rejonowe i okręgowe w latach 2006-2018, Warszawa 2019, s. 24, <https://isws.ms.gov.pl/pl/baza-statystyczna/opracowania-wieloletnie>). Dane statystyczne świadczą o tym, że do mediacji przekonuje się rosnąca liczba sędziów i prokuratorów. Ze statystyk Ministerstwa Sprawiedliwości wynika również, iż najczęstszą grupą przestępstw kierowanych do postępowania mediacyjnego są sprawy o znęcanie się (art. 207 § 1 k.k.), które w 2017 r. stanowiły 97%, a w 2018 r. 93% wszystkich mediowanych przestępstw przeciwko rodzinie i opiece. Delikt karny jest niezwykle trudnym, często traumatycznym doświadczeniem życiowym dla osoby pokrzywdzonej przestępstwem. Udział w mediacji daje możliwość określenia i nazwania często tłumionych emocji, zmierzenia się z wewnętrznymi lękami i ostatecznie przełamania psychologicznego impasu. Wypracowana w poufnej procedurze ugoda, poza satysfakcją psychologiczną, umożliwia szybkie porozumienie się co do sposobu i terminu naprawienia szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Osoby uwikłane w procedurę karną zyskują możliwość współdecydowania we własnej sprawie, zwerbalizowania subiektywnych skutków czynu karalnego, bezpiecznego wyrażenia emocji i ostatecznie określenia wzajemnych oczekiwań. Profesjonalnie przeprowadzona mediacja ułatwia rozwiązanie konfliktu w drodze wolnej od znamion przemocy, często prowadząc do trwałego jego zakończenia. Mediacja wpisuje się w ideę sprawiedliwości naprawczej i jest przejawem unowocześnienia procesu karnego stanowiąc istotny sposób regulowania sporów w całym kręgu oddziaływania europejskiej kultury legislacyjnej. Włączenie kwalifikacji "Prowadzenie mediacji w sprawach karnych i o wykroczenia" do ZSK będzie uzupełnieniem standardów prowadzenia mediacji opracowanych i przyjętych 26.06.2006 r. przez Społeczną Radę do spraw Alternatywnych Metod Rozwiązywania Konfliktów i Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości. Standardy te określają kompetencje mediatora na poziomie ogólnym. Opracowana kwalifikacja może też skutkować zwiększeniem zaufania wymiaru sprawiedliwości i organów ścigania do korzystania z mediacji karnych i w sprawach o wykroczenia.

Odniesienie do kwalifikacji o zbliżonym charakterze oraz wskazanie kwalifikacji ujętych w ZRK zawierających wspólne zestawy efektów uczenia się

W Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji znajdują się 3 kwalifikacje rynkowe o zbliżonym charakterze. Są to kwalifikacje: "Prowadzenie mediacji sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych", "Prowadzenie mediacji sądowych i pozasądowych w sprawach gospodarczych" i "Prowadzenie mediacji sądowych i pozasądowych w sprawach rodzinnych". Kwalifikacje te nie posiadają wspólnych kluczowych efektów uczenia się z przedmiotową kwalifikacją, choć oczywiście opisują podobne umiejętności. Kwalifikacja "Prowadzenie mediacji w sprawach karnych i o wykroczenia" odnosi się jednak ściśle do specyfiki mediacji w sprawach czynów zabronionych, a zatem jest komplementarna do pozostałych włączonych do ZSK kwalifikacji. Część efektów uczenia się właściwa dla kwalifikacji może być wspólna z efektami kształcenia na wybranych kierunkach studiów oraz studiów podyplomowych z zakresu mediacji i mediacji karnych. Charakter efektów uczenia się jest na tyle różny, że bezpośrednie odniesienie ich do efektów uczenia się wymaganych dla kwalifikacji "Prowadzenie mediacji w sprawach karnych i o wykroczenia" nie jest zasadne. Należy podkreślić, że w ramach systemu szkolnictwa wyższego posiadanie efektów kształcenia pokrywających się zakresem z opisaną kwalifikacją rynkową, nie może zostać potwierdzone w całości w wyniku walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego. Włączenie

kwalifikacji do ZSK umożliwi potwierdzenie kompetencji przez osoby, które chcą skorzystać z równoważnej do formalnej ścieżki uczenia się przez całe życie.

Wymagania dotyczące walidacji i podmiotów przeprowadzających walidację

Etap weryfikacji 1. Metody Weryfikacja efektów uczenia się podzielona jest na dwie części: teoretyczną i praktyczną. W części teoretycznej stosuje się następujące metody: test wiedzy (do weryfikacji zagadnień teoretycznych ze wszystkich zestawów efektów uczenia się). Pozytywny wynik części teoretycznej walidacji uprawnia do przystąpienia do części praktycznej. W części praktycznej stosuje się metodę obserwacji w warunkach symulowanych uzupełnioną rozmową z komisją. Obie części walidacji mogą być poprzedzone analizą dowodów i deklaracji oraz rozmową z komisją w celu potwierdzenia części lub całości efektów uczenia się. Potwierdzenie wszystkich efektów uczenia się (całej kwalifikacji) przy pomocy analizy dowodów i deklaracji możliwe jest dla kandydatów, którzy: - ukończyli studia lub studia podyplomowe z zakresu mediacji lub szkolenie z zakresu mediacji karnych; - wykażą posiadanie co najmniej 6-letniego doświadczenia w prowadzeniu postępowań mediacyjnych w sprawach karnych lub wykroczeniowych poprzez przedłożenie odpisu decyzji o wpisie do wykazu, o którym mowa w § 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 maja 2015 r. w sprawie postępowania mediacyjnego w sprawach karnych (Dz. U. poz. 716) lub zaświadczenia wystawionego przez ośrodek mediacyjny lub stowarzyszenie zrzeszające mediatorów oraz złożą oświadczenie i wykaz co najmniej 50 przeprowadzonych postępowań mediacyjnych w sprawach karnych lub wykroczeniowych, uwzględniający sygnaturę akt. Potwierdzenie części praktycznej walidacji przy pomocy analizy dowodów i deklaracji możliwe jest dla kandydatów, którzy: - wykażą posiadanie co najmniej 3-letniego doświadczenia w prowadzeniu postępowań mediacyjnych w sprawach karnych lub wykroczeniowych poprzez przedłożenie odpisu decyzji o wpisie do wykazu, o którym mowa w § 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 maja 2015 r. w sprawie postępowania mediacyjnego w sprawach karnych (Dz. U. poz. 716) lub zaświadczenia wystawionego przez ośrodek mediacyjny lub stowarzyszenie zrzeszające mediatorów oraz złożą oświadczenie i wykaz co najmniej 20 przeprowadzonych postępowań mediacyjnych w sprawach karnych lub wykroczeniowych, uwzględniający sygnaturę akt.

2. Zasoby kadrowe Weryfikację efektów uczenia się prowadzi komisja walidacyjna, składająca się z 3 osób: przewodniczącego oraz dwóch członków komisji. Każdy z członków komisji walidacyjnej musi spełniać następujące wymogi: - posiadać wykształcenie wyższe magisterskie; - posiadać ukończone studia lub studia podyplomowe z zakresu mediacji oraz szkolenie z zakresu mediacji karnych; - posiadać co najmniej 4-letnie doświadczenie w pracy mediatora w sprawach karnych lub w sprawach o wykroczenia potwierdzone odpisem decyzji o wpisie do wykazu, o którym mowa w § 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 maja 2015 r. w sprawie postępowania mediacyjnego w sprawach karnych (Dz. U. poz. 716) lub zaświadczeniem wystawionym przez ośrodek mediacyjny lub stowarzyszenie zrzeszające mediatorów; - przeprowadzić min. 30 mediacji karnych lub w sprawach o wykroczenia (oświadczenie i wykaz przeprowadzonych postępowań mediacyjnych uwzględniający sygnaturę akt); - stosować zasady etyki zawodowej mediatora; - znać i stosować aktualnie obowiązujące regulacje prawne w zakresie mediacji; - znać i stosować standardy prowadzenia mediacji i postępowania mediatora opracowane przez Społeczną Radę ds. Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów i Konfliktów przy Ministrze Sprawiedliwości; - posiadać pełną zdolność do czynności prawnych i pełnię praw publicznych; - stosować kryteria weryfikacji przypisane do efektów uczenia się dla opisywanej kwalifikacji oraz kryteria oceny formalnej i merytorycznej dowodów na posiadanie efektów uczenia się właściwych dla opisywanej kwalifikacji; - stosować zasady prowadzenia weryfikacji, a także różne metody weryfikacji efektów uczenia się, zgodnie z celami walidacji i zasadami

Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Ponadto Przewodniczący komisji musi spełniać następujące wymogi: - posiadać co najmniej 8 -letnie doświadczenie w pracy mediatora w sprawach karnych lub w sprawach o wykroczenia potwierdzone odpisem decyzji o wpisie do wykazu, o którym mowa w § 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 maja 2015 r. w sprawie postępowania mediacyjnego w sprawach karnych (Dz. U. poz. 716) lub zaświadczeniem wystawionym przez ośrodek mediacyjny lub stowarzyszenie zrzeszające mediatorów; - przeprowadzić co najmniej 90 mediacji karnych lub w sprawach o wykroczenia (oświadczenie i wykaz przeprowadzonych postępowań mediacyjnych uwzględniający sygnaturę akt). W przypadku przeprowadzania walidacji z użyciem systemu teleinformatycznego należy zapewnić, aby w przeprowadzaniu testu brał udział operator systemu egzaminacyjnego, który organizuje zaplecze techniczne do przeprowadzenia weryfikacji i nadzoruje przebieg testu. Osoba będąca egzaminatorem może być jednocześnie operatorem systemu egzaminacyjnego. Operator systemu egzaminacyjnego musi posiadać: - wykształcenie minimum średnie; - znajomość obsługi komputera w zakresie uruchamiania oraz podstawowej obsługi systemu i zainstalowanych aplikacji; - umiejętność rozwiązywania problemów w sytuacji trudności z nawiązaniem lub zanikiem połączenia internetowego lub obsługą przeglądarki w zakresie kompatybilności z platformą egzaminacyjną. 3. Sposób organizacji walidacji oraz warunki organizacyjne i materialne Podczas walidacji instytucja certyfikująca ma obowiązek zapewnić odpowiednie warunki do przeprowadzenia walidacji. W przypadku przeprowadzania części teoretycznej egzaminu w systemie teleinformatycznym należy zapewnić: - stanowisko komputerowe dla kandydata ubiegającego się o nadanie kwalifikacji (jedno stanowisko dla jednego kandydata wyposażone w przeglądarkę internetową z dostępem do Internetu - z zablokowaną możliwością otwierania innych stron i plików niż te udostępnione przez podmiot egzaminujący do realizacji części teoretycznej egzaminu) A ponadto dla przeprowadzenia egzaminu praktycznego: - samodzielne stanowisko pracy dla każdego kandydata w postaci minimum - stolika, 3 krzeseł oraz materiałów biurowych (kartki, długopisy); - 2 statystów, którzy odgrywają rolę stron w procesie mediacji (w rolę statystów mogą wcielić się również inni uczestnicy podchodzący do walidacji); - opracowane kazusy dotyczące mediacji w sprawach karnych i w sprawach o wykroczenia. W szczególności istotne jest zapewnienie bezstronności osób przeprowadzających walidację m.in. poprzez rozdział osobowy mający na celu zapobieganie konfliktowi interesów osób przeprowadzających walidację. Osoby te nie mogą weryfikować efektów uczenia się osób, które były przez nie przygotowywane do uzyskania kwalifikacji.

Informacje dodatkowe

Podstawa prawna włączenia kwalifikacji do ZSK

Na podstawie Obwieszczenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 2022-09-01 r. w sprawie włączenia kwalifikacji rynkowej >Prowadzenie mediacji w sprawach karnych i o wykroczenia< do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (Monitor Polski z dnia 2022-08-19 r., poz. 851)

Orientacyjny nakład pracy potrzebny do uzyskania kwalifikacji (w godzinach)

410

Termin dokonywania przeglądu kwalifikacji

Nie rzadziej niż raz na 10 lat

Termin następnego przeglądu kwalifikacji

2032-09-01

Kod dziedziny kształcenia

3 - Nauki społeczne, gospodarka i prawo

Kod PKD (wg klasyfikacji 2007)

69.1 - Działalność prawnicza

Kod kwalifikacji (od 2020 roku)

13948

Streszczenie opinii uzyskanych podczas konsultacji projektu kwalifikacji

W ramach konsultacji wniosku o włączenie do ZSK kwalifikacji rynkowej "Prowadzenie mediacji sądowych w sprawach karnych i o wykroczenia" swoje opinie wyraziło 21 podmiotów, spośród których 18 zaaprobowало wniosek, a 3 podmioty zgłosiły opinie niejednoznaczne. W opiniach rekomendujących włączenie kwalifikacji wskazywano, iż konieczne jest zapewnienie wysokich standardów prowadzonych mediacji w sprawach karnych i w sprawach o wykroczenia. Opiniujący dostrzegają pilną konieczność wyposażenia mediatorów w wiedzę z zakresu podstaw prawa, kryminologii, wiktymologii, psychologii i metodyki prowadzenia mediacji z uwzględnieniem zasad etyki zawodowej mediatora. W uwagach do wniosku wskazywano, iż mediator powinien umieć ocenić i przekazać stronom procesowe i materialnoprawne konsekwencje zawarcia ugody oraz jej poszczególnych elementów (przeproszenia, zobowiązania się do naprawienia szkody, zadośćuczynienia). Opinie pozytywne uznały kwalifikację za bardzo przydatną i adekwatną do potrzeb rynku. Uwagi zawarte w opiniach odnosiły się m. in. do poszerzenia opisu możliwości, jakie daje posiadanie kwalifikacji i wprowadzenia trzyosobowej komisji, co usprawniłoby pracę podczas walidacji w przypadku rozbieżności zdań członków komisji. Najwięcej uwag zgłoszono do walidacji oraz opisu efektów uczenia się i zestawów uczenia się. Wskazano m. in. iż należy podzielić walidację na dwa etapy: teoretyczny i praktyczny - nie powinno być możliwości wyboru metody walidacji (jak w zaproponowanym we wniosku opisie kwalifikacji). Etapem teoretycznym byłby test wiedzy, a etap praktyczny mógłby być przeprowadzany w różnych formach, np.: obserwacja w warunkach symulowanych uzupełniona rozmową z komisją, analiza dowodów uzupełniona rozmową z komisją.

Efekty uczenia się

Syntetyczna charakterystyka efektów uczenia się

Osoba posiadająca kwalifikację "Prowadzenie mediacji w sprawach karnych i o wykroczenia" jest gotowa do samodzielnego planowania i prowadzenia mediacji karnych i o wykroczenia, zarówno w postępowaniach pozasądowych, sądowych, jak i z osobami skazanymi i po odbyciu kary. Na podstawie analizy sprawy ocenia, czy nie ma przeciwwskazań do zastosowania mediacji. Działania podejmowane przez tę osobę skierowane są na pomoc stronom w sformułowaniu treści ugody między pokrzywdzonym, a sprawcą przestępstwa lub wykroczenia. Wykorzystuje ona wiedzę z zakresu prowadzenia postępowania mediacyjnego, ze szczególnym uwzględnieniem prawnych uwarunkowań mediacji w sprawach karnych i w sprawach o wykroczenia. W swojej pracy współpracuje z organem prowadzącym sprawę. W prowadzonej mediacji stosuje wiedzę z zakresu problematyki agresji i przemocy oraz ich psychologicznych uwarunkowań. Pracuje zgodnie z metodyką prowadzenia mediacji i zasadami etyki zawodowej mediatora, stosuje narzędzia i techniki komunikacyjne, uwzględniając poczucie bezpieczeństwa i równowagi stron. Stosuje techniki zarządzania emocjami. Posługuje się podstawową siatką pojęciową z zakresu prawa karnego. Stale aktualizuje swoją wiedzę dotyczącą mediacji oraz zastosowania podstaw prawnych związanych z procedurą mediacji. Przygotowując i prowadząc spotkanie mediacyjne bierze pod uwagę specyfikę konkretnej sprawy i wielość możliwych uwarunkowań zaistniałego problemu. Doskonali swoje kompetencje zawodowe w odniesieniu do już zdobytych doświadczeń zawodowych potwierdzonych dowodami oraz w oparciu o samoocenę. Osoba posiadająca kwalifikację jest świadoma wysokiej odpowiedzialności społecznej wynikającej z prowadzenia mediacji.

Zestawy efektów uczenia się

1) Znajomość tematyki dotyczącej mediacji oraz jej specyfiki w kontekście spraw karnych i o wykroczenia

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Omawia alternatywne metody rozwiązywania konfliktów i sporów

Kryteria weryfikacji:

- a. wymienia alternatywne metody rozwiązywania konfliktów i sporów;
- b. charakteryzuje wymienione metody;
- c. podaje przykłady ich zastosowania w praktyce.

2. Omawia ogólne zagadnienia dotyczące mediacji, ze szczególnym uwzględnieniem uwarunkowań mediacji w sprawach karnych i w sprawach o wykroczenia

Kryteria weryfikacji:

- a. omawia pojęcie mediacji;
- b. wskazuje cele i funkcje mediacji;
- c. charakteryzuje formy i zasady mediacji;
- d. omawia rolę mediatora w mediacji;
- e. omawia rolę obrońcy oraz pełnomocnika w mediacji;
- f. charakteryzuje zagadnienie sprawiedliwości naprawczej i sprawiedliwości karnej.

3. Posługuje się wiedzą z zakresu podstaw prawa karnego i prawa wykroczeń oraz postępowania karnego i w sprawach o wykroczenia, ze szczególnym uwzględnieniem mediacji

Kryteria weryfikacji:

- a. omawia cele postępowania karnego oraz sprawiedliwości naprawczej;
- b. omawia pojęcia z zakresu prawa karnego, prawa wykroczeń (m.in. "zbrodnia", "występek", "wykroczenie", "przestępstwo", "stopień społecznej szkodliwości", "podejrzany", "oskarżony", "pokrzywdzony", "groźba bezprawna", "zadośćuczynienie", "naprawienie szkody", "kara", "środki karne", "środki kompensacyjne");
- c. wymienia podstawowe instytucje prawa karnego i instytucje procesowe (np. wniosek o skazanie bez rozprawy, wszczęcie postępowania z oskarżenia publicznego i oskarżenia prywatnego);
- d. charakteryzuje podstawy prawne dotyczące mediacji w sprawach karnych i sprawach o wykroczenia;
- e. omawia wpływ mediacji na postępowanie karne oraz skutki prawne zawarcia ugody mediacyjnej.

2) Prowadzenie postępowania mediacyjnego

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Przygotowuje spotkanie mediacyjne, z uwzględnieniem specyfiki konkretnej sprawy

Kryteria weryfikacji:

- a. planuje niezbędne działania, które powinien wykonać mediator przed spotkaniem mediacyjnym;
- b. wymienia dokumenty, z jakimi należy się zapoznać, przygotowując mediację, oraz omawia informacje, jakie może z nich uzyskać;
- c. nawiązuje kontakt ze stronami;
- d. wyjaśnia procedurę i przebieg mediacji;
- e. przedstawia stronom cel mediacji, zasady prowadzenia mediacji, zasady pokrywania kosztów;
- f. omawia rolę stron i mediatora;
- g. zadaje pytanie o gotowość stron do mediacji;
- h. koryguje plan działań adekwatnie do potrzeb stron.

2. Charakteryzuje sposoby dbania o poczucie bezpieczeństwa i równowagę stron

Kryteria weryfikacji:

- a. określa warunki lokalowe pozwalające zapewnić bezpieczeństwo i neutralność postępowania mediacyjnego;
- b. omawia sposoby rozpoznawania potrzeb psychologicznych uczestników procesu mediacji (wymienia podstawowe potrzeby psychologiczne);
- c. omawia organizację i przebieg mediacji z uwzględnieniem informowania o możliwości przerwania mediacji, spotkaniach indywidualnych, możliwości udziału osób trzecich;
- d. opisuje rolę emocji w procesie mediacji;
- e. stosuje techniki pracy z emocjami;
- f. identyfikuje blokady w zawarciu porozumienia;
- g. omawia syndrom PTSD.

3. Stosuje narzędzia i techniki komunikacyjne

Kryteria weryfikacji:

- a. podaje rodzaje i przykłady pytań stosowanych w procesie mediacyjnym oraz określa konsekwencje ich zastosowania (np.: otwarte, zamknięte, testujące problem, o WATNA i o BATNA, o uzasadnienie, stymulujące);
- b. omawia techniki wspierające aktywne słuchanie (np.: parafraza, podsumowanie, klaryfikacja, przeformułowanie);
- c. omawia techniki budowania dobrej atmosfery (np.: dowartościowanie, odzwierciedlenie, metafora, komunikat JA);
- d. omawia techniki wspomagające proces kierowania przebiegiem rozmowy (np.: doprecyzowanie, uogólnienie, kierowanie rozmowy z treści na proces);
- e. omawia techniki weryfikujące przekonanie stron do uzgodnień zawartych w ugodzie (np. "adwokat diabła").

4. Prowadzi spotkanie mediacyjne

Kryteria weryfikacji:

- a. omawia przyczyny uzasadniające prowadzenie spotkań indywidualnych w mediacji karnej;
- b. wygłasza monolog mediatora (definicja, cel, zasady i przebieg mediacji, omawia rolę stron oraz mediatora);
- c. formułuje pytania o potrzeby i interesy stron oraz pytania służące przeformułowaniu oczekiwań;
- d. formułuje pytania pozwalające zweryfikować użyteczność i wykonalność proponowanych rozwiązań;
- e. wskazuje dostępne formy uzyskania pomocy (programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc, programy terapeutyczne, grupy wsparcia) oraz instytucje pomocowe wspierające proces resocjalizacji;
- f. omawia zasady konstruowania ugód;
- g. omawia charakter prawny ugody w sprawach karnych i w sprawach o wykroczenia;
- h. przygotowuje, prezentuje i omawia przykładowe postanowienia ugody;
- i. sporządza dokumentację z postępowania mediacyjnego;
- j. wyjaśnia cel sporządzenia dokumentacji;
- k. omawia zasady doręczenia i przechowywania dokumentacji;
- l. podejmuje i uzasadnia decyzję o kontynuowaniu, czasowym wstrzymaniu lub przerwaniu mediacji

3) Diagnoza i analiza konfliktu w kontekście spraw karnych i o wykroczenia

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Charakteryzuje pojęcie konfliktu

Kryteria weryfikacji:

- a. omawia pojęcie konfliktu;
- b. opisuje dynamikę konfliktu;
- c. wymienia kategorie konfliktów i zastosowanie koła konfliktu Ch. Moore'a w mediacjach.

2. Charakteryzuje psychologiczne mechanizmy reakcji na konflikt oraz stopień jego eskalacji

Kryteria weryfikacji:

- a. opisuje osobowościowe style reakcji na konflikt (unikanie, łagodzenie, konkurencja, kompromis, kooperacja) w korelacji z efektywnością rozwiązywania sporów;
- b. omawia stopnie eskalacji konfliktu i jego wpływ na proces mediacji.

3. Charakteryzuje błędy poznawcze i blokady komunikacyjne i ich wpływ na przebieg konfliktu

Kryteria weryfikacji:

- a. wyjaśnia istotę i specyfikę określenia "błąd poznawczy";
- b. identyfikuje błędy poznawcze utrudniające uzyskanie kompromisu (np. efekt autorytetu, efekt pominięcia, efekt potwierdzenia, efekt skupienia, efekt ślepej plamki, efekt wspierania decyzji, efekt wiarygodności, iluzja wstrząsu, złudzenie kontroli, efekt polaryzacji);
- c. omawia blokady komunikacyjne i ich wpływ na komunikację (np. nakazywanie, ostrzeganie i groźba, moralizowanie, głoszenie kazań, osądzanie, krytykowanie, potępienie).

4) Posługiwanie się wiedzą z zakresu agresji i przemocy

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Charakteryzuje specyfikę zjawiska agresji i przemocy

Kryteria weryfikacji:

- a. wyjaśnia pojęcie i specyfikę agresji;
- b. omawia pojęcie przemocy w kontekście psychologicznym oraz w rozumieniu przepisów kodeksu karnego;
- c. omawia wybrane formy przemocy (np.: fizyczna, emocjonalna/psychiczna, seksualna, ekonomiczna, cyberprzemoc);
- d. omawia cykl przemocy.

2. Charakteryzuje psychologiczne mechanizmy funkcjonowania osób doświadczających przemocy i ich wpływ na proces podejmowania decyzji

Kryteria weryfikacji:

- a. omawia mechanizmy psychologiczne osób doświadczających przemocy (np.: syndrom wyuczonej bezradności, zjawisko prania mózgu, PTSD, syndrom sztokholmski, mechanizm "psychologicznej pułapki");
- b. omawia wpływ mechanizmów psychologicznych związanych z doświadczaniem przemocy i innych sytuacji trudnych na funkcjonowanie osoby pokrzywdzonej.

3. Omawia mechanizmy osób stosujących przemoc i sposoby radzenia sobie z osobą agresywną

Kryteria weryfikacji:

- a. opisuje mechanizm używania przemocy jako taktyki pozwalającej przejąć władzę i kontrolę;
- b. opisuje mechanizmy osób stosujących przemoc (np.: wymuszanie, grożenie i zastraszanie, onieśmianie, zaprzeczenie, pomniejszanie i obwinianie);
- c. opisuje metody umożliwiające uniknięcia lub niwelowania agresywnego zachowania (np.: przerwa na ochłonięcie, plan bezpieczeństwa, rozpoznanie i akceptacja złości, zdystansowanie).

5) Doskonalenie kompetencji i etyka zawodowa

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Przestrzega zasad etyki działalności mediatora

Kryteria weryfikacji:

- a. dokonuje analizy wybranego postępowania mediacyjnego pod względem zgodności z zasadami etyki działalności mediatora;
- b. opisuje zasady z kodeksu etyki mediatora przyjętego przez Społeczną Radę ds. Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości;
- c. podaje przykłady sytuacji w pracy mediatora, w których może zaistnieć dylemat etyczny, oraz przedstawia propozycje ich rozwiązania.

2. Doskonali kompetencje zawodowe

Kryteria weryfikacji:

- a. identyfikuje swoje mocne i słabe strony w zakresie prowadzenia mediacji, uwzględniając doświadczenie zdobyte podczas obserwacji, prowadzenia, współprowadzenia mediacji karnych lub w sprawach o wykroczenia;
- b. omawia dostępne źródła związane z podnoszeniem kompetencji zawodowych i zdobywaniem wiedzy;
- c. przedstawia koncepcję (zarys) własnego rozwoju zawodowego.

Instytucje certyfikujące i podmioty powiązane z kwalifikacją

#	Instytucje certyfikujące (IC)	Instytucje walidujące
1	Łódzka Izba Przemysłowo-Handlowa	

Wnioskodawca:

Łódzka Izba Przemysłowo-Handlowa

Minister właściwy dla kwalifikacji:

Minister Sprawiedliwości